

Olimpiada de Fizică - Etapa naţională 1 – 6 aprilie 2012 Ilfov

Problema a III-a (10 puncte)

O bandă din platină, practic unidimensională (având lungimea $L\!=\!100\mathrm{cm}$, lățimea $l\!=\!2,\!00\mathrm{mm}$ și grosimea $h\!=\!0,\!05\mathrm{mm}$) este complet înnegrită și plasată în vid. Temperatura exterioară este $t_0\!=\!0\,^{\circ}\mathrm{C}$, iar constanta lui Stefan este $\sigma\!=\!5,\!67\!\cdot\!10^{-8}~\mathrm{Wm}^2\mathrm{K}^{-4}$.

- A. Prin bandă trece un curent electric. Se constată că între tensiunea u la capetele ei și intensitatea i a curentului electric există relația $u=Ci^{\beta}+Di^{\delta}$, unde C, D, β , δ sunt constante distincte. Să se determine expresiile și valorile numerice ale acestor constante
 - a. la temperaturi ale benzii mult superioare celei exterioare;
 - b. la temperaturi ale benzii apropiate de cea exterioară.

Se cunoaște rezistivitatea platinei la temperatura exterioară $\rho_0=9,78\cdot 10^{-8}~\Omega\cdot m$ și că variația ei relativă este de 1/273, pentru o creștere a temperaturii benzii cu $1~^{\circ}C$. În plus, se neglijează dilatarea termică a benzii (până la $1000~^{\circ}C$ variația relativă a lungimii ei este sub 1~%).

- B. Banda de Pt se folosește drept rezistența R din puntea Wheatstone alăturată. Rezistențele $R_{\rm l}=1\Omega$ și R_{x} variabilă, nu depind de temperatură. Bateria are $E=500\,\mathrm{mV}$, iar rezistența ei internă, ca și cea a firelor de legătură, este nulă. Ce valoare trebuie să aibă rezistența R_{x} pentru a echilibra puntea și care este temperatura benzii în acest caz? Pentru a simplifica calculele, se va considera creșterea de temperatură a benzii foarte mică.
- C. O față a benzii de Pt, montată în puntea Wheatstone, este expusă radiației solare. După atingerea stării staționare se constată că pentru echilibrarea punții $R_{\scriptscriptstyle X}=1{,}04\,\Omega$. Să se calculeze intensitatea radiației solare.
- D. Se fixează valoarea rezistenței R_x la valoarea $1,10~\Omega$ și se expune acțiunii radiației solare o față a benzii. Să se arate că echilibrul punții se poate stabili prin modificarea t.e.m. a unei surse de tensiune reglabilă și să se determine valoarea corespunzătoare a t.e.m., dacă intensitatea radiației solare este cea găsită la punctul C.

Observație: O ecuație algebrică neliniară sau transcendentă se poate rezolva prin metoda aproximațiilor succesive, scriind-o adecvat sub forma f(x) = g(x), unde f(x) se alege ca o funcție liniară. Pentru a găsi punctul de intersecție al graficelor celor două funcții, adică soluția ecuației, se pornește cu o valoare particulară x_0 și se calculează funcția neliniară $g(x_0)$. Apoi se rezolvă, pe rând, ecuațiile $f(x_1) = g(x_0)$, $f(x_2) = g(x_1)$ etc., până când $x_n = x_{n-1}$, cu același număr de cifre semnificative. În acest caz se spune că s-a realizat convergența, iar x_n astfel găsit reprezintă soluția ecuației inițiale.

Problemă propusă de

Conf. univ. dr. Sebastian POPESCU - Facultatea de Fizică, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași